

ИНТЕРНЕТ ПРОГРАМИРАЊЕ ПРЕЗЕНТАЦИЈА 2

HYPERTEXT MARKUP LANGUAGE – HTML HTML 4

НАСЛОВИ

HTML – HYPERTEXT MARKUP LANGUAGE
HTML – VERZIJE HTML-A
HTML – OPSTA SINTAKSA I TAGOVI
STRUKTURA HTML DOKUMENTA

UGNIJEZDENI TAGOVI ZAGLAVLJA
PRIMJERI ZA BODY TAG
HTML KOMENTARI/ USLOVNI KOMENTARI
ATRIBUTI TAGOVA

OBRADA TEKSTA
STILOVI I BOJE

***

ЗАГЛАВЉЕ

HEAD

META
LINK
SCRIPT
BASE
STYLE
TITLE

Base таг се користи за специфицирање основне УРЛ адресе за релативне адресе у документу.

***

ОБРАДА ТЕКСТА

P, H1, H2, ..., H6, BR, TR
align, width, height, title, class, id, name, size, style ...

BLOCKQUOTE, Q, CITE, ABBR, CODE, BDO, PRE, ADDRESS
BDO dir: rtl, lrt

ИЗГЛЕД ТЕКСТА: B, STRONG, EM, MARK, DEL, I, U SMALL, INS, SUP, SUB, S

HTML4: FONT, ACRONYM, BASEFONT, BIG, CENTER, DIR, STRIKE
FONT

face, color, size, weight

***

НАСЛОВИ

SLIKE
LINKOVI

***

СЛИКЕ

IMG

src, alt, width, height, align
style
float: left; padding-right: 10px;
border: 1px solid black;
align
right, top, left, bottom, middle, absmiddle

Поравнања текста:

align
right, left, justify

IMG

background-repeat: no-repeat

PICTURE, VIDEO, AUDIO, SOURCE
FIELDSET, LEGEND, LABEL, INPUT, FORM ...

***

ЛИНКОВИ

Подјела:

- линкови на други докуменат (у истој или другој апликацији)
- линкови на други дио документа
- линкови на било који ресурс (не обавезно ХТМЛ датотеке)

- апсолутни и релативни линкови
- линк не мора бити текст

Коса црта у путањи често означава потрагу за индексном датотеком у директоријуму, док без ње се ово тражи из другог захтијева, ако се установи да је директоријум.

Протоколи на фајл систему или веб протоколи као http, https, ftp, mailto и други ...
Позивање јаваскрипт функција са УРИ протоколом ...

A + FRAME, IFRAME, APPLET

href, name, target, title
target
_blank, _self, _parent, _top

***

НАСЛОВИ

MAPA SA SLIKAMA
LINK ZA ELEKTRONSKU POSTU
TABELE

***

МАПА СА СЛИКАМА

IMG

src
alt
usemap

MAP

AREA
shape, coords, title, alt, href, target
shape : circle, rectangle, polygon

***

ЛИНК ЗА ЕЛЕКТРОНСКУ ПОШТУ

mailto: marko.markovic@etf.unibl.org?subject=Naslov poruke&body=Tijelo poruke

***

ТАБЕЛЕ

TABLE CAPTION TBODY THEAD TR TD TH

align: right, center, left
valign: middle, top, bottom, baseline
colspan, rowspan
bgcolor, cellspacing, cellpadding

CSS: border-collapse: collapse
CSS: border-spacing
CSS: padding

CSS: border: 1px solid black
CSS: text-align: center
CSS: vertical-align: middle

***

НАСЛОВИ

ЛИСТЕ
БЛОК И ИНЛИНЕ ЕЛЕМЕНТИ
DIV I SPAN ELEMENTI
IFRAME ЕЛЕМЕНТ
СЕМАНТИЧКИ ЕЛЕМЕНТИ
СПЕЦИЈАЛНИ КАРАКТЕРИ

***

ЛИСТЕ

ORDERED LIST
UNORDERED LIST
DEFINITION LIST

OL, UL, DL, LI, DD, DT
type, value, start

UL type: circle, square
OL type: i, 1, a, A, ...

CSS: display: list-item
CSS: list-style-type: ellipsis
CSS: list-position

***

БЛОК ЕЛЕМЕНТИ

ADDRESS, ARTICLE, ASIDE, BLOCKQUOTE, CANVAS, DD, DIV, DL, DT, FIELDSET, FIGCAPTION, FIGURE, FOOTER, FORM, H1-H6, HR, LI, MAIN, NAV, NOSCRIPT, OL, P, PRE, SECTION, TABLE, TFOOT, UL, VIDEO

***

ЛИНИЈСКИ ЕЛЕМЕНТИ

A, ABBR, ACRONYM, B, BDO, BIG, BR, BUTTON, CITE, CODE, DFN, EM, I, IMG, INPUT, KBD, PICTURE, AUDIO, LABEL, MAP, OBJECT, OUTPUT, Q, SAMP, SCRIPT, SELECT, SMALL, SPAN, STRONG, SUP, SUB, TEXTAREA, TIME, DATE, TT, VAR

***

IFRAME

IFRAME : align, frameborder, height, longdesc, marginwidth, marginheight, name, sandbox, scrolling, src, style (border:none), srcdoc, title, width

***

СЕМАНТИЧКИ ЕЛЕМЕНТИ

ARTICLE, ASIDE, DETAILS, FIGCAPTION, FIGURE, FOOTER, HEADER, MAIN, MARK, NAV, PROGRESS, SECTION, SUMMARY, TIME, DATE

НАСЛОВИ

ФОРМА
ГРАФИЧКИ ЕЛЕМЕНТИ
CANVAS 2D
SVG

***

ФОРМА

FORM: method, action, accept-charset, target, autocomplete, novalidate, name

INPUT type: text, password, checkbox, radio, (name, value za grupe I vrednost), submit, button, hidden, file, reset, image

SELECT, OPTION, FIELDSET, LEGEND, TEXTAREA, OUTPUT

INPUT type: color, date, time, datetime-local, email, number, range, search, tel, url, week

INPUT: value, readonly, disabled, size, maxlength, min, max, multiple, pattern, placeholder, required, step, autofocus, width, height, autocomplete, formaction, formenctype, formmethod, formnovalidate, formtarget

***

ГРАФИЧКИ ЕЛЕМЕНТИ

CANVAS, SVG

***

CANVAS 2D

- ▶ osnovna canvas podrška, podrška za osnovne oblike, tekst
- ▶ `<canvas>` element nema vlastiti sadržaj i ivice
`<canvas width="300" height="225"></canvas>`
- ▶ pronalaženje u DOM-u – pomoću id-a
`<canvas id="a" width="300" height="225"></canvas>`
...
- var canvas_a = document.getElementById("a");
- ▶ svaki canvas ima svoj *drawing context*
- ▶ kad se u DOM-u referencira `<canvas>` element, pozivom `getContext()` metode dobija se *drawing context*
  - potrebno je proslijediti string "2d" `getContext()` metodi
  - trenutno ne postoji "3d" canvas

width, height, id

***

SVG

- ▶ Scalable Vector Graphics
- ▶ SVG je jezik za opis 2D grafike na web-u
- ▶ SVG je W3C preporuka
- ▶ <svg> element je kontejner za SVG grafike

```
<svg width="100" height="100">  
  <circle cx="50" cy="50" r="40" stroke="green" stroke-width="4" fill="yellow"  
/>  
</svg>
```

- ▶ SVG – XML–baziran, opisuje 2D grafiku XML–om
- ▶ Canvas služi za iscrtavanje grafike „on the fly“ – JS–om
- ▶ SVG – ako su atributi SVG objekta promijenjeni, web čitač može automatski da ponovo iscrtava oblik / grafiku
- ▶ Canvas se iscrtava piksel po piksel. Kad se grafika iscrtava, „zaboravlja“ se od strane web čitača. Ako mu se pozicija treba promijeniti, kompletna scena mora biti ponovo iscrtana.
- ▶ Canvas – resolution dependent, SVG – resolution independent
- ▶ Canvas – ne podržava event handler–e, SVG – podržava

***

НАСЛОВИ

МУЛТИМЕДИЈА
ВИДЕО
АУДИО
RESPONSIVE WEB DESIGN
VALIDNOST HTML DOKUMENTA

***

AUDIO PICTURE VIDEO SOURCE TRACK
autoplay, fullscreen, controls, shuffle, repeat

Youtube, video, iframe, Google, Yandex maps ...

```
<video width="320" height="240" controls="controls"  
  poster="http://www.google.com/images/logo_sm.gif">  
  <source src="movie.ogg" type="video/ogg" />  
  <source src="movie.mp4" type="video/mp4" />  
  <source src="movie.webm" type="video/webm" />  
</video>
```

- ▶ MPEG (.mpg, .mpeg) – MPEG razvijen od strane Moving Pictures Expert Group. Prvi popularan video format na web-u. Nije podržan u HTML5.
- ▶ AVI (.avi) – AVI (Audio Video Interleave), razvijen od strane Microsoft-a. Nije podržan u web čitačima.
- ▶ WMV (.wmv) – WMV (Windows Media Video) , razvijen od strane Microsoft-a. Nije podržan u web čitačima.
- ▶ QuickTime (.mov) – QuickTime, razvijen od strane Apple-a. Nije podržan u web čitačima.
- ▶ RealVideo (.rm, .ram) – RealVideo , razvijen od strane Real Media. Koristi se za video streaming. Nije podržan u web čitačima.
- ▶ Flash (.swf, .flv) – Flash, razvijen od strane Macromedia. Zahtijeva dodatak (plug-in) za reprodukciju u web čitaču.
- ▶ Ogg (.ogg) – Theora Ogg, razvijen od strane Xiph.Org Foundation. Podržan u HTML5.
- ▶ WebM (.webm) – WebM , razvijen od strane Mozilla, Opera, Adobe i Google. Podržan u HTML5.
- ▶ MPEG-4 ili MP4 (.mp4) – MP4, razvijen od strane Moving Pictures Expert Group. Baziran na QuickTime-u. Podržan u HTML5 web čitačima.
- ▶ Samo **MP4, WebM i Ogg** su **podržani HTML5 standardom**.

***

- ▶ **<track>**
  - kind – tip zapisa
  - src – adresa resursa
  - srclang – jezik
  - label – labela vidljiva korisniku
  - default – podrazumijevana “traka”

```
<track src="video/developerStories-subtitles-en.vtt" label="English
  subtitle" kind="subtitles" srclang="en" default />
```

***

```
<audio controls>
  <source src= "song.ogg" type="audio/ogg">
  <source src= "song.mp3" type="audio/mpeg">
  Your browser does not support the audio tag.
</audio>
```

***

RESPONSIVE WEB DESIGN

- ▶ *Responsive* web dizajn – prilagođavanje izgleda web sajta/stranice uređajima (desktop, tablet, telefon, ...)
  - `<meta name="viewport" content="width=device-width, initial-scale=1.0">`
- ▶ *Responsive*–ne slike
  - CSS atribut **width** – podešava se na 100%
  - CSS atribut **max-width** – određuje maksimalnu širinu
  - picture tag – različite slike za različite dimenzije web čitača
- ▶ *Responsive*–ni tekst
  - za veličinu teksta koristi se "vw" jedinica – "viewport width"
  - na ovaj način veličina teksta će pratiti veličinu prozora web čitača

***

[illegible]